

**BILANȚUL SĂPTĂMÂNII ȘTIINȚEI
MASCA SUNT EU
la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
(9-13 noiembrie 2020)**

*Dr. hab. Elena UNGUREANU,
șefa Secției studii și cercetări, BM*

În Săptămâna Științei, care s-a desfășurat în perioada 9-13 noiembrie 2020, filialele și secțiile Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” au fost invitate să se implice în următoarele activități, conform zilelor dedicate diverselor domenii științifice:

Ziua I: *Masca în medicină.* Sloganul: „Masca la microscop”.

Ziua a II-a: *Masca în teatru, cinema și muzică.* Sloganul: „Alte măști, aceeași scenă”.

Ziua a III-a: *Masca în artele plastice.* Sloganul „În căutarea... măștii pierdute”.

Ziua a IV-a: *Masca în literatură, în psihologie, în filosofie și în alte științe socioumane.* Sloganul: „Textul... ca mască”.

Ziua a V-a: *Masca în științele naturii și în științele exacte.* Sloganul: „Unealta ca mască”.

Ziua a VI-a: urma să se facă un *bilanț* al activităților în cadrul Săptămânii Științei, cu anunțarea celor mai creative și inovative dintre ele, lucru pe care îl facem, cu oarecare întârziere, dar care nu și-a pierdut din actualitate, prin intermediul prezentului număr de revistă *BiblioPolis*.

**ZIUA I: MASCA ÎN MEDICINĂ.
SLOGANUL: „MASCA LA MICROSCOP”
(9 noiembrie 2020)**

Deși a trecut mai bine de jumătate de an de la începutul pandemiei de COVID-19, se poate constata că omenirea a învățat / nu a învățat să poarte mască. De ce? S-ar părea că e un simplu atribut sau accesoriu. Dar nu! Masca creează unui om o mulțime de inconveniente: îngreuiază respirația, taie vocea, îngreudește libertatea. Da, inclusiv libertatea de exprimare, căci trebuie să ne supunem unei noi ordini mondiale. Medicina modernă face eforturi uriașe s-o țină sub control, iar în acest scop bibliotecile sunt chemate să explice, prin gura medicului și a mass-mediei, regulile de comportament personal și social.

Startul Săptămânii Științei a fost dat luni, 9 noiembrie 2020. Toate filialele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” au postat anunțuri (postere, afișe etc.) cu programul activităților preconizate pentru întreaga săptămână. Bibliotecarii au familiarizat/informat utilizatorii și cititorii cu *Regulile privind managementul situațiilor generate de Pandemia COVID-19*, dar și prevenirea lor în bibliotecă, inclusiv utilizarea corectă a măștii pe timp de carantină.

În cadrul activităților desfășurate în această zi în bibliotecă, s-a vorbit despre istoria/istoricul măștii medicinale, date istorice privind pandemiile cu care s-a confruntat omenirea de-a lungul veacurilor, tipuri de virusuri și mijloace de protecție. La Biblioteca Centrală și la filialele „Maramureș”, „Liviu Rebreanu”, „Onisifor Ghibu”, „Târgu-Mureș”, „V. Ignatenco”, „Traian” s-au organizat diverse instruirii cu demonstrații video (pe parcursul întregii săptămâni) gen *Cum purtăm corect masca sau Cum se creează o mască?* (etape, instrumente și materiale din care se poate confecționa o mască cu resurse minime). La Filiala „Miron Costin” a fost creat un video dedicat celor care oferă servicii comunității – *Masca bibliotecarului* și videoul cu titlul *Медицинские маски: история возникновения*. În majoritatea filialelor s-au desfășurat ateliere de creație și master-class-uri ca: video-experimentul *Masca medicală sau masca din bumbac?* („Liviu Rebreanu”), atelierul de creație *Cum se creează o mască cu resurse minime?* („Lesia Ukrainka”) și atelierul realizat de Filiala „Traian” în cadrul serviciului „Magic Creator”. Aceste activități au contribuit la conștientizarea importanței măștii pentru sănătatea individuală și comunitară.

Pentru genericul anunțat ca deschizător al săptămânii – *Masca în medicină* – una dintre cele mai în temă și mai informative s-a dovedit a fi postarea pe blogul Filialei „A. Mickiewicz” despre profesorul și chirurgul polonez Jan Mikulicz-Radecki – geniul uitat și creatorul măștii chirurgicale din tifon.

Au fost studiate cu mare atenție cărțile și edițiile periodice din colecțiile filialelor în scopul identificării articolelor despre COVID-19 și modalitățile de protejare. S-au organizat expoziții virtuale și tradiționale: expoziția virtuală *Știința și epopeea cunoașterii* (Biblioteca Centrală), *Ușile științei nu se închid niciodată* (Filiala „Maria Drăgan”); video-expoziții: *Descoperiri legate de dispozitivele de protecție și inovație medicală (arborele genealogic al măștii medicale – un alter ego mistic)* și *COVID-19 și modalitățile de protejare* (Filiala „Ovidius”); expoziție cu măști medicinale,

teatrale, rituale și sportive cu titlul *Маски разные важны, маски разные нужны...* (Filiala „Hristo Botev”); expoziția de carte *Destinul măștii*, unde au fost expuse cărți din diferite domenii (artă, muzică, sculptură, cinematografie, pictură, arhitectură, literatură etc.) (Filiala „Hristo Botev”).

Două filiale s-au aventurat în procesul de creare a poveștilor digitale. Cea mai versată în domeniu, Filiala „Târgoviște” a venit în fața utilizatorilor cu povestea *Masca medicinală. Evocări* și cu pledoaria *Povestea măștilor sau Măști cu povești*. Filiala „A. Mickiewicz” a prezentat în format video online povestea digitală cu titlul *Istoria și valoarea măștilor medicale* (Doina Vicol).

Filiala „Târgu-Mureș” a prezentat pe blog expoziția virtuală *Educația STEAM* și două expoziții de carte, reunite sub titlul *Știința este cunoaștere organizată*, recomandând, într-o prezentare de carte online, *365 de activități științifice*. „Masca pe copertă” a constituit subiectul unei expoziții tradiționale de carte pentru Filiala „I. Mangher”. Filiala „Maramureș” a organizat/realizat un video-poster cu articole și interviuri ale specialiștilor din domeniul medicinei despre tot ce se cunoaște despre COVID-19 și despre modalitățile de protejare.

Impresionante au fost postările de pe blogurile filialelor cu tematica măștii și a pandemiei: *Маска, я тебя знаю!*, *Basarabeanca Anastasia Golovina (Nicolau) – prima femeie doctor în Bulgaria, Мир ученых в мире литературы* (Filiala „Hristo Botev”); *Istoria creării unei măști de protecție*, listă alcătuită de Natalia Ciorbă; o trecere în revistă a articolelor din revista de popularizare a științei *Здоровье* despre COVID-19 și sfaturi medicale de protejare contra virusului, realizată de Oksana Rusu, dar și a publicațiilor periodice apărute în 2020; postarea *Cronicile lumii a treia – coronavirusul* realizată de Tamara Dunaeva (Filiala „M. Lomonosov”).

La Filiala „Ovidius” a fost organizată o *Prezentare de carte în mască* în cadrul Clubului de lectură „ZOOM-ZOOM”. Scopul rubricii a fost promovarea predilecțiilor literare ale tinerilor – literatura fantasy, conform tematicii „Masca în literatură, în psihologie, în filosofie și în alte științe socioumane”. Rubrica a fost îngrijită de voluntarele bibliotecii: Alina Nigai și Victorița Bulat, eleve în clasa a VI-a, IPLT „Mihai Viteazul”. Cititoarele au prezentat șase volume din seria „Amos Daragon (stăpânul măștilor)” de Bryan Perro, continuând în ziua a II-a, a III-a și a IV-a.

Diverși experți în medicină au făcut incursiuni în domeniul concret pe care îl practică, oferind explicații și sfaturi utile. De asemenea, au fost popularizate cărțile, revistele, ziarele care includ articole, interviuri ale specialiștilor din domeniul medicinei, explicând tot ce se cunoaște până la ora actuală despre COVID-19 și modalitățile de protejare. Discuțiile online și interviurile cu specialiști din domeniul sănătății publice au scos în evidență importanța științei pe timp de pandemie. Este vorba de interviul despre rolul măștii medicale și alte invenții cu Alina Trofim, doctor în biologie, cercetător științific, USM (Filialele „Ovidius” și „Ștefan cel Mare”); cu medicul-anesteziolog și reanimatolog Raisa Olaru (Filiala „Titulescu”); cu medicul de familie Marcel Manole (Filiala „Transilvania”); cu medicul-diagnostician Natalia Kulibaka, interviu realizat de Natalia Russeva (Filiala „M. Lomonosov”). S-a bucurat de succes lecția publică *Masca mea te protejează pe tine, masca ta mă protejează pe mine*, organizată în parteneriat cu Centrul Copilarie, Adolescență și Familie, invitat special – lucrătorul medical al centrului, dna Melania Iov (Filiala „Maramureș”). Lecturile online au fost și ele la ordinea zilei.

**ZIUA A II-A: MASCA ÎN TEATRU, CINEMA ȘI MUZICĂ.
SLOGANUL: „ALTE MĂȘTI, ACEEAȘI SCENĂ”
(10 noiembrie 2020)**

Cea de-a doua zi a fost consacrată măștii în teatru. În viață, oamenii joacă nenumărate roluri cu sau fără mască propriu-zisă, în funcție de context. Noi, oamenii de rând, subestimăm valoarea măștii în cultură. Masca a creat prototipuri, simboluri, la care ne raportăm, unele măști au devenit celebre datorită actorilor care le-au purtat. Romeo și Julieta, Zorro și Batman, renumita mască venețiană, măștile de război (celebra mască metalică Kalkriese, armurile faciale, cagulele, măștile de castitate, măștile din teatrul popular etc.). Mai nou, suntem, cum bine se poate vedea, într-un continuu teatru politic, teatru al absurdului, fiind înconjurați nu doar de măști de politicieni, ci fiecare dintre noi joacă pe o megascenă, cu masca pe față, la TV sau pe stradă.

Bibliotecarii au reușit să interacționeze cu actori, specialiști din domeniul artei, cinematograful etc., ca să vorbească despre masca artistului pe scenă și în viață. Au fost bine selectate prezentările de carte cu tematici din domeniul dramaturgiei, istoriei artelor, la fel ale profilului caracterelor personajelor din diverse

spectacole și filme, care ascund după mască destine, caractere, emoții etc. Bibliotecarii au identificat zeci de surse bibliografice referitoare la masca utilizată în artă, cinematografie, muzică. S-au bucurat de apreciere expozițiile de carte transpuse în diverse aplicații și care au adus în fața vizitatorului online cele mai variate expresii ale măștii.

Inspirate de tematica celei de-a doua zile, filialele au creat o mulțime de activități demne de toată lauda. Astfel, Secția „Memoria Chișinăului” a pregătit un material despre istoria măștii teatrale și altul despre „Măștile” Artistului Poporului Glebus Sainciuc. Într-o poezie dedicată artistului, poetul Vasile Romanciuc invocă afirmația acestuia: *O mască te demască, zice Glebus (Măștile)*. La Filiala „Miron Costin” s-au confecționat măști comice. De asemenea, filialele „L. Ukrainka” și „M. Costin” au dedicat o oră de lectură maestrului măștilor Glebus Sainciuc. Filiala „Hristo Botev” a făcut o postare: *Măștile omului fără mască – Glebus Sainciuc*.

Reflectând întocmai tematica anunțată, utilizatorii s-au arătat interesați de lecția publică *Obiceiuri și tradiții românești de Crăciun și Anul Nou* ținută de interpreta de muzică populară Maria Iliuț, Maestru în Artă (cu cca 4000 de vizualizări) la Filiala „Târgoviște”. Racordată la tematica generală a fost și lecția publică *Ce înseamnă pasăre rară*, a cărei invitată a fost Silvia Ursul, ornitolog și vicepreședinte al Societății pentru Protecția Păsărilor și a Naturii, la Filiala „Liviu Rebreanu” (platforma Zoom).

În toate filialele s-a pus accentul pe masca în teatru. Astfel, Filiala „Ovidius” a făcut o prezentare video a creației dramaturgului și actorului francez Molière (*Reîntoarcerea la clasici. „Măștile” lui Molière*), precum și o prezentare video a creației lui Carlo Goldoni – mare personalitate a teatrului, supranumită de Voltaire un „Molière al Italiei”. Pe baza publicațiilor enciclopedice ale bibliotecii (*Универсальный иллюстрированный словарь русского языка в 18 томах* și *Энциклопедия для детей «Аванта+»*) Svetlana Kirillova de la Filiala „M. Lomonosov” a făcut o scurtă *Istorie a măștii teatrale*.

De o audiență sporită s-au bucurat interviurile realizate de reprezentanții filialelor cu actorii teatrelor din republică, în primul rând, cu profesorul de teatru Marin Nistorică de la Facultatea de Arte Frumoase USM, Secția Teatru de satiră și umor (Filiala „Ovidius”); cu Mihaela Damian Oistric, actriță a Teatrului Național „Mihai Eminescu” (Filiala „N. Titulescu”); cu Dana

Ciobanu, actriță, jurnalistă TV – despre masca în teatru, cinema și muzică (Filiala „Târgu-Mureș”); cu Maestrul în Artă Gabriela Lungu, director al Teatrului Municipal de Păpuși „Guguță” (Filiala „Maramureș”); cu Antonia Calancea, actriță la „Teatrul fără nume” (Filiala „Transilvania”).

Cărțile au constituit prilejul cel mai bun de a vorbi despre pandemii și despre mijloacele de protecție. Astfel, *Ciuma* de Albert Camus (o carte-simbol căutată de utilizatori în această perioadă) a fost prezentată la Filiala „V. Ignatenco”. De asemenea, au fost prezentate utilizatorilor măști originale din creația meșterului popular Ion Albu din Timișești (România), care confecționează obrăzare de peste 50 de ani. Aceste măști antropomorfe sunt purtate în timpul obiceiurilor rituale de iarnă și au ca rol protecția magică împotriva duhurilor rele, la trecerea dintre ani. Filiala „Transilvania” a prezentat publicului un vernisaj de măști *Mască după mască* al pictorului Mihai Șeremet realizate în tehnica papier mâché. Masca în lucrările de artă este o a doua piele, o ilustrație a Sinelui universal care astfel ascunde, depersonifică, lăsând în același timp forma acestora intactă. Măștile create de maestru fac o punte de legătura dintre Sine și exteriorizarea instinctelor, dorințelor subconștientului.

În aceeași zi, Filiala „Târgu-Mureș” a prezentat cartea *20 de minți strălucite care au schimbat lumea. Istorii extraordinare*, iar Filiala „Miron Costin” – cartea lui Pavel Pelin *Lupta cu urâtul*. Filiala „Ovidius” a organizat un atelier de pictură în colaborare cu partenerii bibliotecii, elevii clasei a XI-a și a XII-a și cadrele didactice de la Liceul Teoretic European, au reprezentat prin desen modele de măști, inspirate din culturile lumii: Dante Alighieri, Molière, Carlo Goldoni, Mihai Eminescu, Gheorghe Asachi. Participanți la atelier au fost: Nina Crestian, Nona Svernei, Alexandra Fediuș, Mihaela Știrbu, Alexandra Suveica, iar coordonatori de proiect: directorii adjuncți – Ina Grajdean-Balaban și Liliana Galușca.

Fiind o activitate intrinsecă, bibliotecile s-au întrecut în organizarea de expoziții tradiționale și virtuale de carte (20). Enumerăm doar câteva: *Măști pentru spectacole teatrale*, pregătită de Oksana Rusu; *Giacomo Casanova – Memoriile unui venețian în mască*, pregătită de Iulia Artemieva; *Masca și sufletul* de Fiodor Șaleapin, pregătită de Margarita Șcelcicova (din fondurile Filialei „M. Lomonosov”); expoziția virtuală *Alte măști, aceeași scenă* (Filiala „Târgoviște”). Cu un generic similar au organizat expoziții filialele

„Maramureș” și „N. Titulescu”: *Capodopere ale scriitorilor celebri în cinematografie, teatru, desene animate*, iar Filiala „Traian” – un video; Filiala „I. Mangher” a organizat o expoziție virtuală: *Masca pe copertă* (cărți cu masca pe copertă); filialele „Liviu Rebreanu” și „Codru” au bucurat ochiul asistenței cu expoziții de carte cu aceeași tematică: *Masca în teatru, cinema și muzică*.

10 noiembrie este și Ziua Internațională a Științei. Acest eveniment are drept scop evidențierea rolului primordial al științei în dezvoltarea durabilă a întregii societăți, promovarea solidarității naționale și internaționale și atragerea atenției asupra provocărilor cu care se confruntă domeniul respectiv. Filialele și-au adus contribuția la celebrarea acestei zile prin organizarea unor expoziții de carte dedicate științei în general: filialele „Liviu Rebreanu”, „Transilvania” cu expoziția *Descoperă știința citind!*, „Traian” cu expoziția virtuală *Știința pentru și împreună cu societatea*; „N. Titulescu” a prezentat un video despre scrierile lui B.P. Hasdeu din colecția „Moștenire” (Editura Știința), iar „Târgu-Mureș” a propus pentru explorare într-o expoziție virtuală pe blog *5 cărți de știință pentru copii*.

Tematica măștii în arta muzicală a adus în vizorul Filialei „M. Lomonosov” două formații muzicale: legendarul rock-grup din New York – „Kiss”, care s-a impus prin imaginile scenice sfidătoare, inclusiv machiajul gotic, și „Carla’s Dreams”, un grup muzical anonim din Republica Moldova, care cântă în română, rusă și engleză, ai cărui membri apar în public cu fețele pictate, în ochelari întunecați și glugi (o trecere în revistă realizată de Tamara Dunaeva). Aceeași filială a avut inspirația de a prezenta publicului serialul de animație anglo-francez *Eroii în măști*, care, îmbrăcați în costumele lor magice cu măști, își propun să salveze lumea (Iulia Artemieva).

Ziua a II-a a fost însemnată și de câteva povești digitale: Filiala „I. Mangher”: *Istoria măștii de protecție*; Filiala „A. Mickiewicz”: video *Cele mai faimoase măști din istoria cinematografeiei*; Filiala „Ștefan cel Mare”: *Frații Wright – inventatorii primului avion cu motor*.

Cele mai faimoase măști din istoria cinematografeiei

1. *Masca* (*The Mask*, 1994), un film regizat de Chuck Russel, cu Jim Carrey în rolul principal.

2. *Masca de Fier (The Iron Mask, 1994)*, un film regizat de Randall Wallace, cu Leonardo DiCaprio în rolul principal.
3. *Fantoma de la Operă (The Phantom of the Opera, 2004)*, un film regizat de Joel Schumacher, cu Gerard Butler în rolul principal.
4. *Masca lui Zorro (The Mask of Zorro, 1998)*, un film regizat de Martin Campbell, cu Antonio Banderas în rolul principal.
5. *Tăcerea mieilor (The Silence of the Lambs, 1991)*, un film regizat de Jonathan Demme, cu Anthony Hopkins în rolul principal.
6. *Țipi... sau fugi! (Scream, 1996)*, un film regizat de Wes Craven, cu Neve Campbell în rolul principal.
7. *V pentru Vendetta (V for Vendetta, 2005)*, un film regizat de James McTeigue, cu Hugo Weaving în rolul principal.
8. *Batman – Începuturi (Batman Begins, 2005)*, un film regizat de Christopher Nolan, cu Christian Bale în rolul principal.
9. *Războiul Stelelor (Star Wars, 1977)*, un film conceput de George Lucas.
10. *Halloween (2007)*, un film regizat de Rob Zombie, cu Tyler Mane în rolul principal.

**ZIUA A III-A: MASCA ÎN ARTELE PLASTICE.
SLOGANUL: „ÎN CĂUTAREA... MĂȘTII PIERDUTE”
(11 noiembrie 2020)**

Artele plastice moderne valorifică deosebit de creativ simbolul măștii pandemice. Aproape orice pictură celebră, care a avut un cuvânt de spus în istoria civilizației, poartă azi pe internet și mască medicinală. Un mare intertext ni se înfățișează vizual la distanță de un click cu o simplă căutare pe net. Bibliotecile sunt cele care pot scoate în evidență tema dedublării personalității, amplificată și multiplicată foarte rapid și foarte puternic de tehnologia informației.

Bibliotecile au putut invita un specialist în domeniu, care le-a vorbit utilizatorilor într-un video despre masca în pictură, în arhitectură. Au fost organizate expoziții cu măști reale și/sau fotografii. Bibliotecarii au fost încurajați să organizeze ateliere creative *Cum pot confecționa măști pentru copii, pentru jucării, pentru maturi etc.?* sau *Cum pot inventa un personaj cu mască?* Confecționarea măștii personalizate a bibliotecii-filiale, precum fotografierea oamenilor Chișinăului pe timp de pandemie sau captarea unor

fragmente de arhitectură urbană „mascată”, au constituit, de asemenea, sugestii și recomandări pe care bibliotecarii cu experiență le-au valorificat eficient.

Cea de-a III-a zi a Săptămânii Științei i-a avut drept protagoniști pe oamenii care practică și cunosc artele plastice. La Filiala „O. Ghibu” și-au dat întâlnire Iulian Filip cu Vitalie Răileanu, într-un dialog (în două părți) despre măști (interviul a fost transmis online); la Filiala „Târgoviște” a avut loc o întâlnire cu Cristina Gherasim, dr. în istorie, cercetător științific superior în cadrul Institutului de Istorie, care a prezentat comunicarea *Din istoria apariției teatrului* (live pe Facebook, platforma Zoom); precum și o întâlnire cu scriitorul Gheorghe Budeanu, autorul cărții *Un strigăt pe Nistru* (live pe Facebook, platforma Zoom).

Subsumat aceluiași generic, al măștii în arte, Biblioteca Centrală a realizat un interviu cu Adelina Iucal, designer de interior, cu tematica *Știința prin prisma designului și proiecției 3D*. La Filiala „M. Lomonosov”, Natalia Russeva a înregistrat un interviu cu pictorul-ilustrator de cărți pentru copii Elena Leșcu despre expoziția măștilor sale realizate în tehnica papier mâché, pe baza lucrărilor lui Samuil Marșak *Alfabetul vesel (Веселая азбука)* și *Alfabetul cu coadă (Хвостатая азбука)* de Rudolf Olșevski. Pictorița a vorbit despre modul în care a apărut ideea de a crea astfel de măști, despre istoria expozițiilor lor în teatrele și bibliotecile orașului. Despre oamenii artei picturale, Filiala „Ovidius” a realizat chiar și un film: *Artemisia Gentileschi – pictoriță, prima femeie-membru al Academiei de Arte și Design de la Florența*.

Merită toată aprecierea viziunea originală a Secției „Memoria Chișinăului”, care a mers pe o filieră mai subtilă, prezentând publicului, ca expresie-simbol al măștii în arta plastică, un mare pictor precum Edvard Munch, cu *Strigătul*, inconfundabilul strigăt de ajutor al umanității, foarte actual în pandemia care nu se mai termină. Secția a excelat și prin crearea unui album de fotografii ale monumentelor vii mascate, cu titlul *Artă pantomimică stradală*, precum și prin jocul *MASCARADA chișinăuiană: ghiciți clădirea sau locul din Chișinău*, realizată în aplicația Quizz.

Nu putea să lipsească în această zi invocarea numelui lui Glebus Sainciuc, un artist plastic al întregului popor, de o apreciabilă originalitate, o persoană remarcabilă în viața culturală a Chișinăului și a întregii Republici Moldova, autor a peste 300 de măști ale persoanelor de vază din Republica Moldova, dar și din

afara țării (lucru pe care l-au făcut Filiala „Traian”, într-un video master-class, dar și Filiala „M. Lomonosov”, cu postarea pe blogul filialei: *Gleb Sainciuc și măștile sale* (Oksana Rusu).

În cadrul Filialei „Maramureș” a fost realizat un interviu cu Tatiana Marinescu, meșter popular în ceramică, prof. gr. I, Centrul Republican pentru Copii și Tineret, care a vorbit despre rolul măștii în artele plastice.

Cu o vizibilă aplicabilitate, filialele au organizat activități de deprindere a abilităților artistice și creative. Astfel, în cadrul atelierului de sculptură miniaturală cu plasticianul Radu Granaci, conducător al CCC „Floarea-soarelui”, la Filiala „Ovidius” a fost creat un „Prichindel” modern. Filiala „Transilvania” a invitat la o prezentare de măști create de Mihai Șeremet: *Hora măștilor cu caracter* și la un video master-class *Confecționarea măștilor pentru sărbători*, organizat de Tatiana Miroșnicenco, conducătorul cercului „Arta plastică”, CCC „Ghiocel”.

O practică obișnuită pentru toate filialele a fost organizarea de expoziții și prezentări de carte cu tematica *Masca în artele plastice* cu ajutorul aplicației „Face mask” și *Măști ce reprezintă personaje din cărțile îndrăgite* („N. Titulescu”); *Masca ca obiect de cultură* („M. Costin”); *Masca ca artă* („I. Mangher”). Filiala „Transilvania” a făcut o paradă a măștilor fără nume, iar „M. Costin” a organizat o expoziție virtuală cu cărți care au la bază istorii reale: *У одних маска скрывает лицо, а у других под лицом скрывается маска* (*Unora masca le ascunde adevărata față, în timp ce fața altora e o mască*).

Atelierul de creație (master-class) *Cum confecționăm o mască* a fost cea mai frecventă activitate a filialelor: „I. Mangher”, „Târgoviște”, „V. Ignatenco”: masca de carnaval; „Liviu Rebreanu”: masca pentru copii; „Maramureș”, „Târgu-Mureș”: masca personalizată; „N. Titulescu”: masca pentru jucării; „Transilvania”: masca de protecție pentru copii; „H. Botev”, „Ștefan cel Mare”: masca ta perfectă; „M. Costin”: masca personalizată a bibliotecii-filiale; „L. Rebreanu”: pictură pe față; „V. Ignatenco”: expoziție de măști venetiene etc.

**ZIUA A IV-A: MASCA ÎN LITERATURĂ,
PSIHOLOGIE, FILOZOFIE ȘI ÎN ALTE ȘTIINȚE SOCIO-
UMANE. SLOGANUL: „TEXTUL... CA MASCĂ”
(12 noiembrie 2020)**

Tematică foarte amplă, sensibilă și chiar dificilă. Pentru acest subiect au fost recomandate, pe lângă expoziții dedicate științei în genere, și consacrate măștii în literatură, unde masca este un cuvânt-cheie, un motiv sau un personaj devenit simbol. Câteva titluri de carte care ne-au atras atenția: *Masca lui Cehov*, *Masca lui Eminescu*; titluri răsunătoare de carte cu tematica pandemiilor: *Ciuma* de Albert Camus, *Jurnal din Anul Ciumei* de Daniel Defoe, *Masca morții roșii* de Edgar Poe, un foarte interesant eseu semnat de Nicolae Leahu *Omul cu masca de om* etc. Cum suntem civilizație vorbitoare și scriitoare de texte (depozitate și puse în circuit de marea bibliotecă), deducem că și masca este text, tot așa cum textul este o mască. Depinde doar de noi ce mesaj transmitem cu sau fără ea.

Bibliotecarii au putut oferi utilizatorilor fragmente din cărți care vorbesc despre un erou cu mască, momente specifice dintr-un domeniu în care masca are importanță majoră. Au fost create colecții de măști prin intermediul aplicațiilor (o parte dintre care au fost prezentate în cadrul conferinței anuale a Bibliotecii Municipale); pe blogurile bibliotecilor au fost postate fotografii și video cu măști utilizate în obiceiurile populare, informații despre importanța și pericolul măștii-control, au organizat puzzle cu măștile eroilor din copilărie etc.

Într-un ciclu supranumit *Coronaversuri*, poetul Vasile Romanciuc observă: „Mai cu seamă în vremurile tulburi,/ se aud/ vocile limpezi/ ale Marilor Cărți”. Declanșată cu video-afișe, expoziții și postere tematice, în toate filialele, ziua a IV-a a fost una dintre cele mai consistente. Organizând o expoziție tematică *Poartă mască și citește*, echipa Filialei „Ovidius” a „scanat” biblioteca în căutarea acelor cărți a căror (re)lectură a căpătat un sens în plus, dat fiind contextul actual al „izolării” din cauza pandemiei de coronavirus. După o documentare minuțioasă, s-a constatat că mulți autori descriu situația în care izolarea, solitudinea, nesiguranța, frica și boala se amestecă indistinct: *Metamorfoze* de Publius Ovidius Naso, *Ciuma* de Albert Camus, *Jurnal din Anul Ciumei* de Daniel Defoe, *Decameronul* de Giovanni Boccaccio, *Dragostea în*

vremea holerei de Gabriel García Márquez sau *Eseu despre orbire* de José Saramago.

Anume în această zi s-a produs prezentarea unui număr important de cărți. Printre acestea: *Metamorfoze* de Publius Ovidius Naso, *Dublul* de F. Dostoievski, *Jurnal din Anul Ciumei* de Daniel Defoe, în lectura Mihaelei Balaban, elevă în clasa a XI-a, Liceul Teoretic European (1 video); *Iubire și moarte la Veneția* de Marina Fiorato (toate la Filiala „Ovidius”, efort cu adevărat apreciabil). De altfel, în cadrul aceleiași filiale, partenerii-elevi ai clasei a XI-a și a XII-a, Gabriela Melnic, Stanislav Bubuioc și Marius Barbier de la același liceu, au propus spre audiție poemul *Coronaversuri (fără mască)* de Vasile Romanciuc (3 video).

Una dintre cele mai documentate lecții publice din întreaga săptămână a fost cea organizată la Filiala „Târgoviște”, purtând genericul zilei *Textul... ca mască*. Invitată să țină această lecție publică, Carolina Dodu-Savca, dr. în filologie, conf. univ., decan al Facultății de Litere ULIM, a afirmat că măștile în literatură sunt, în primul rând, vocile personajelor.

Foarte interesante informații a pus la dispoziția utilizatorilor Filiala „M. Lomonosov”, într-o postare pe Facebook, despre poezia *Măștile* de Vladimir Vișoțki. Filmulețul este prezentat pe YouTube cu fragmente expresive din filmul artistic *Как царь Петр арван женил (Cum țarul Petru I l-a căsătorit pe arap)*. Angajații filialei s-au aplecat asupra tematicii zilei cu toată seriozitatea și au făcut niște spectaculoase treceri în revistă: *Книги тоже надели маски (Cărțile poartă și ele mască)*, realizat de Tamara Dunaeva în baza materialelor de pe internet; *Лица под масками: М.Ю. Лермонтов и А.А. Блок (Fețe sub măști: M. Lermontov și A. Blok)*, pregătită de Svetlana Kirilova; *Литературные герои в масках (Eroii literari în măști)*, prezentată de Natalia Russeva. Bibliotecarele de la „M. Lomonosov” s-au remarcat printr-o participare activă în cadrul Mesei rotunde cu tema *Mască în literatură*, cu intervențiile *Я в тайну маски, кажется, проник...: маска в русской поэзии (Margarita Șcelcicova – Маргарита Щелчкова)* și *Люди в масках – герои книг (Natalia Russeva – Наталья Руссева)* [a se vedea materialele Mesei rotunde inserate în prezentul număr].

La Filiala „N. Titulescu” s-a discutat despre mască în obiceiurile populare, cu trimitere la cartea *Arta tradițională din Republica Moldova* de Varvara Buzilă: „Omul a recurs la mască milenii la rând, transferându-se prin însușirea măștii în pielea altcuiva,

a unui personaj anume: animal, ființă demonică sau un alt om. Astfel, omul mascat, așa cum apare în obiceiurile de la sfârșitul sau începutul anului, repetă scenarii străvechi cu multiple semnificații. Doar o parte din aceste semnificații au fost descifrate, cealaltă parte urmează să fie descoperită de acum încolo”.

Ziua a fost plină de tot felul de activități: *Puzzle cu măștile eroilor îndrăgiiți* („N. Titulescu”); curiozități despre mască, prezentare de măști („Codru”), jocuri interactive, puzzle cu măști („Transilvania”); video master-class pentru copiii cu dizabilități („Traian”); spectacol/recital cu implicarea utilizatorilor fideli („Transilvania”); povestea digitală *Masca funerară a lui Tutankhamon* („Transilvania”); povestea digitală *Bal mascat* de M. Freeman („V. Ignatenco”).

Cartea a stat în atenția tuturor activităților organizate: expoziții de carte *Știința în spatele măștilor* și *Masca în literatură* („Ștefan cel Mare”); „N. Titulescu” a prezentat o serie de „romane care ascund după mască destine, caractere și emoții”; „I. Mangher” a făcut o revistă bibliografică cu tema *Masca literară* (13 cărți), între care și lucrarea *Masks* de Ray Bradbury. Filiala „Onisifor Ghibu” a prezentat foto-albumul *Discover Moldova* de Iurie Răileanu și *Codexul enigmelor* de Leonardo da Vinci (online); „Lesia Ukrainka” a făcut lectura cărții *Souad. Arsă de vie* (Iași: Polirom, 2017), despre Souad – femeia care a fost nevoită să poarte mască; iar „Miron Costin” – cartea semnată de Л. Данилова *Про африканские маски*. Filiala „Ovidius” a înregistrat un interviu cu Zina Izbaș despre cartea *Baladă cu timp rebel*, iar „Maramureș” – un interviu cu Alexandru Valeriu Moraru, istoric, arhivist, editor de la Biblioteca „B.P. Hasdeu”, care a invocat rolul și importanța măștii de-a lungul istoriei.

Dezvoltând tematica științei, „Târgu-Mureș” a continuat discuția cărții *20 de minți strălucite care au schimbat lumea*, eroul zilei fiind Bill Gates. „Târgu-Mureș” a citit din *Cartea mea de Experimente*; „A. Mickiewicz” a creat o nouă poveste digitală: *Invenții poloneze care au schimbat lumea*; „Onisifor Ghibu” a vorbit despre Ziua științei la Tezaur Folc TV. Ca o continuare a zilei dedicate măștii în teatru, „Târgu-Mureș” a avut o întâlnire cu Maria Lupu, conducător artistic al Ansamblului Folcloric „Opincuța”, care a remarcat *Masca în obiceiurile populare românești*, completată de Filiala „V. Ignatenco”, cu o expoziție de fotografii *Măști tradiționale românești*.

De o atenție aparte s-au bucurat, în cadrul Bibliotecii Centrale, împreună cu Secția „Memoria Chișinăului”: Dialogurile Bibliotecii *Masca: atunci și acum*, realizate de Alexandru Vakulovski cu scriitorii Maria Pilchin, Mihail Vakulovski, Raluca Selejan, Radu Vancu, Tudor Crețu (#Dialogurile Bibliotecii).

Epigraful zilei: un vers din poezia *Atâtea măști* de Petru Cărare: „Căci tocmai asta-ți este fața –/ O altă mască toată viața” (identificat de Filiala „Transilvania”).

**ZIUA A V-A: MASCA ÎN ȘTIINȚELE NATURII
ȘI ÎN ȘTIINȚELE EXACTE.
SLOGANUL: „UNEALTA... CA MASCĂ”
(13 noiembrie 2020)**

Bibliotecile au discutat despre mască în științele naturii, în științele exacte și în științele formale. O mulțime de profesii au în arsenalul lor de atribute masca și este foarte interesantă evoluția, brevetarea lor, fabricarea în masă etc., întreg procesul tehnologic de confecționare este și el un aspect adesea necunoscut, dar deosebit de captivant. Nenumărate cărți științifice cu cele mai varii subiecte legate de măștile profesionale se pot găsi în biblioteci, în cataloage și în bazele de date.

Bibliotecarii au organizat diverse întâlniri online cu persoane care dețin expertiză în domeniile științei, altele decât medicina, literatura, arta plastică, pentru a discuta despre rolul măștii în fiecare domeniu, inclusiv crizele prin care trec fiind influențate de pandemie.

Din seria de măști profesionale au fost prezentate: masca apicultorului (apicultorul Ion Șontea), masca medicinală (medicul Raisa Olaru), masca artistului (interpreta Cătălina Rusu și dansatoarea Natalia Duminiță) (Filiala „N. Titulescu”); „echipamentul înotătorului” („Târgoviște”, „V. Ignatenco”), „echipamentul apicultorului” („M. Lomonosov”); masca tencuitorului, masca sudorului – prezentare de mască video, cu implicarea elevilor de la Școala profesională nr. 7 („Transilvania”); „masca sudorului” (material prezentat de Elena Jmurova, „M. Lomonosov”); „Lesia Ukrainka” a înregistrat un video cu sudorul Eugeniu); „echipamentul cosmonautului” („V. Ignatenco”). Adăugăm aici masca de frumusețe – „masca pentru somn” (material elaborat de Elena Jmurova), masca cosmetologului (afiș-video) („Transilvania”). Filiala „Maramureș” a reușit să realizeze un interviu cu Natalia Cojocari, consultant

profesionist în domeniul frumuseții, care a vorbit despre măștile pentru îngrijirea pielii. „Liviu Rebreanu” a realizat un video privind procesul de coasere a măștilor la „IUVAS” (YouTube). *Măștile viitorului. Măștile inteligente* (material elaborat de Galina Dobândă) au trezit curiozitatea filialelor „M. Lomonosov” și „Transilvania”. Ca o generalizare, „Liviu Rebreanu” a postat pe Facebook un video: *Măștile în diferite profesii*.

Extinzând tematica zilei spre domenii umaniste, se poate constata actualitatea deosebită a măștii... politicianului. În acest sens, deși nu are altă unealtă decât cuvântul (discursul), Filiala „Târgoviște” a reușit să afle opinia într-un scurt interviu intitulat *Masca în politică* cu dr. hab. Victor Juc, director al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice.

În ultima zi a campaniei au continuat tematicile lansate în debutul săptămânii. Astfel, Filiala „Ștefan cel Mare” a mai lansat o lecție publică: *Măsuri de prevenire și control a infecției COVID-19* (invitată Natalia Cojușeanu, medic-expert pediatru, dr. în științe medicale).

Prezentarea cărților cu tematica săptămânii a fost o activitate uzuală: de exemplu, Filiala „M. Costin” a dat preferință romanului *Masca de fier a Regelui-Soare* de Alexandr Trubca. „A. Mickiewicz” a pus în discuție booktrailerul *Povestea slujitoarei* de Margaret Atwood – cu istorii ascunse în spatele măștii, care s-a bucurat de cea mai mare popularitate. Cartea a reprezentat punctul culminant al Săptămânii Științei, fiind o creație în care masca nu mai are rolul de a proteja, ci reprezintă o unealtă a supunerii, a lipsei de drepturi umane și treptat se transformă într-un simbol al luptei tăcute a femeilor contra regimului religios impus. Filiala „M. Lomonosov” a invitat, în cadrul unei video-lecții pe Serghei Maslobrod, dr. în științe biologice, membru al Uniunii Scriitorilor „A.S. Pușkin”, unul dintre prietenii bibliotecii, care și-a inventat, special pentru Săptămâna Științei, propria *Sagă a măștii: cu umor și serios*, postată pe canalul YouTube al bibliotecii. Discuția/dezbaterea cu titlul *Activitatea de cercetare a Bibliotecii „Hristo Botev” reflectată în revistele științifice* a evaluat activitatea științifică pe parcursul a mai multor ani, vizibilă pe paginile *Revistei de Etnologie și Culturologie* (Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM) și a revistei *BiblioPolis* (Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”). În cadrul ei, a fost menționată participarea bibliotecii la multe conferințe științifice, unde se abordează diverse teme ce țin de promovarea

culturii, limbii, folclorului, tradițiilor, istoriei bulgarilor basarabeni, precum și personalităților de origine bulgară.

Filiala „Miron Costin” a organizat expoziția virtuală de cărți cu tema zilei – pandemia, scoțând în evidență, ca o sentință publică, la *Ora lecturii online*, puterea magistrală a măștii (Великая сила маски). „Onisifor Ghibu” a dat întâlnire la Tezaur Folc TV lui Vitalie Răileanu și Constantin Moscovici, într-o discuție despre „cei 7 ani de acasă”.

Ghidați în permanență de genericul de bază al săptămânii dedicate științei, Biblioteca Centrală a uimit cu *Dansul (cu) Mască* interpretat de elevii din clasa a VI-a ai Liceului Teoretic cu Profil de Arte „Nicolae Sulac” din capitală (prin care s-a urmărit promovarea ideii nietzschiene de știință voioasă). Biblioteca a avut-o în calitate de invitată pe învățătoarea de clasele primare la Liceul Teoretic cu Profil de Arte „Nicolae Sulac” din capitală Ina Bejan, care a vorbit despre *Matematica ca știință și rolul ei în viața copilului*. La „Ovidius” a participat voluntarul bibliotecii Dumitru Ureche, doctorand, cercetător științific la Institutul de Chimie, inițiator al proiectului „Chimia distractivă”. Un interviu cu Mihai Spinei, elev, laureat al Olimpiadelor naționale și internaționale la matematică *Lumea este condusă de cifre*, despre rolul științei în societatea modernă, a găzduit blogul Filialei „Târgu-Mureș”. O postare utilă și cu impact s-a dovedit a fi cea a Filialei „Maramureș”: *Primul ajutor în intoxicații cu gaze*.

Bilanțul activităților a fost reflectat pe blogurile filialelor, pe Facebook și pe YouTube, dar și în presa de specialitate, de exemplu: *Новое дыхание Кишиневской Ломоносовки: [о мероприятиях библиотеки в период пандемии коронавируса] // Русское слово. – 2020. – 13 нояб. С. 5. В содерж.: Неделя науки «Маска – это Я» и «Веселые маски животных в Ломоносовке»*. <https://lomonosovdezurnyj.wordpress.com/2020/11/19/> și un articol de la „H. Botev” pentru revista *BiblioCity: Mască pe scena bibliotecii*.

Săptămâna Științei a avut și un punct culminant: organizarea unui flashmob online, la care a participat toată Biblioteca Centrală, împreună cu dna director general Mariana Harjevschi și dna director adjunct Lidia Kulikovski, având în titlu îndemnul pentru toată lumea: „Poartă mască! Fii responsabil față de sine și față de societate” (https://www.youtube.com/watch?v=u2kJ8om_VAQ cu cca 300 de vizualizări pe YouTube), realizat de Secția promovare și comunicare.